

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»

18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.03.

Кафедра комп'ютерних наук та інформаційних технологій

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

«Інтернет-технології в юридичній діяльності»

з підготовки здобувачів першого бакалаврського рівня вищої освіти

Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Освітня програма	«Право»

Полтава 2023 рік

Розробник /укладач програми:

Г.В. Карнаухова, ст. викладач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій

Рецензенти: доцент кафедри математичного аналізу та інформатики
Полтавського національного педагогічного університету
мені В. Г. Короленка, кандидат фіз.-мат.наук Подошвелев Ю.Г.

Програма навчальної дисципліни «Інтернет-технології в юридичній діяльності» рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій

Протокол від 7 червня 2022 року, №12

Завідувач (начальник) кафедри
кандидат фізико-математичних наук

_____ О.В.Ольховска

(підпис)

«_____» _____ 2022 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Право»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 081 «Право»

к. ю. н., доцент

_____ О.О. Кульчій

«_____» _____ 2022 року

Анотація навчальної дисципліни

Розвиток сучасного інформаційного суспільства передбачає широке використання інтернет технологій в усіх сферах професійної діяльності.

На сьогодні інтернет технології є незамінним ефективним засобом роботи сучасного юриста та основним способом удосконалення її організації

Інтернет-технології - це комунікаційні, інформаційні та інші технології і сервіси, ґрунтуючись на які здійснюється діяльність в Інтернеті або за допомогою нього.

Це вимагає від здобувачів знання основ побудови мережі Інтернет, принципів роботи основних сервісів Інтернету та практичних навичок створення сучасних інтернет-ресурсів, які можна застосувати в діяльності .

Аналіз успішного європейського досвіду впровадження інтернет технологій в правовій діяльності чітко показує, що розвиток сучасних інформаційних систем в різних галузях та розвиток інформаційного суспільства неможливі без застосування можливостей мережі Інтернет.

Цифровізація суспільних відносин зумовила виникнення нової форми сучасної держави – електронної або цифрової, яка суттєво модифікує як внутрішню інституційну будову держави, так і специфікує механізм її взаємодії з громадянами. Сучасне українське законодавство досить стрімко розвивається в напрямі супроводження процесів цифровізації. Додаткового імпульсу цьому розвиткові надала концепція «держава в смартфоні», що передбачає комплекс масштабних зусиль держави в напрямі цифровізації більшості публічних послуг населенню та супроводжується наближенням цих послуг до споживача.

В наш час бути готовим до технологічної революції в юридичній сфері означає вивчення інтернет-технологій

Знання інтернет-технологій забезпечує юристу та його клієнтам лідерство, необхідне для досягнення конкурентних переваг на сучасному ринку

Зміст навчальної дисципліни розкривається у темах:

Сучасний стан та перспективи розвитку інформаційного забезпечення юридичної діяльності. Основи Інтернет-технологій. Використання інтернет-сервісів для автоматизації підготовки юридичних документів. Створення юридичних документів на основі Google Sheets. Аналіз юридичної інформації. Візуалізація цифрового юридичного контенту. Пошук правової інформації в мережі інтернет та інформаційно-правові системи . Маркетингові інтернет-технології в юридичній діяльності. Захист інформації. Цифровізація як напрям сучасної правової політики. Електронне врядування та електронні послуги. Сучасні діджитал-інструменти для юристів.

Résumé de la discipline académique

Le développement de la société de l'information moderne passe par une large utilisation des technologies Internet dans tous les domaines d'activité professionnelle.

Aujourd'hui, les technologies Internet sont un outil irremplaçable et efficace pour le travail d'un avocat moderne et le principal moyen d'améliorer son

organisation.

Les technologies Internet sont des technologies et des services de communication, d'information et autres, sur la base desquels des activités sont menées sur Internet ou avec son aide.

Cela nécessite que les candidats connaissent les bases de la construction d'Internet, les principes de fonctionnement des principaux services Internet et des compétences pratiques dans la création de ressources Internet modernes pouvant être appliquées dans des activités.

L'analyse de l'expérience européenne réussie de mise en œuvre des technologies Internet dans les activités juridiques montre clairement que le développement de systèmes d'information modernes dans divers domaines et le développement de la société de l'information sont impossibles sans l'utilisation des capacités d'Internet.

La numérisation des relations sociales a conduit à l'émergence d'une nouvelle forme d'État moderne - électronique ou numérique, qui modifie considérablement à la fois la structure institutionnelle interne de l'État et précise le mécanisme de son interaction avec les citoyens. La législation ukrainienne moderne se développe assez rapidement dans le sens d'accompagner les processus de numérisation. Une impulsion supplémentaire à ce développement a été donnée par le concept de "l'État dans un smartphone", qui implique un ensemble d'efforts à grande échelle de l'État dans le sens de la numérisation de la plupart des services publics à la population et s'accompagne d'un rapprochement de ces services plus proche du consommateur.

De nos jours, être prêt pour la révolution technologique dans le domaine juridique, c'est étudier les technologies Internet

La connaissance des technologies Internet fournit à un avocat et à ses clients le leadership nécessaire pour obtenir des avantages concurrentiels sur le marché d'aujourd'hui

Le contenu de la discipline académique est révélé dans les sujets suivants:

Etat des lieux et perspectives de développement du support informationnel à l'activité judiciaire. Bases des technologies Internet. Utiliser les services Internet pour automatiser la préparation des documents juridiques. Création de documents juridiques basés sur Google Sheets. Analyse des informations juridiques. Visualisation du contenu juridique numérique. Recherche d'informations juridiques sur Internet et systèmes d'information et juridiques. Technologies de marketing Internet dans l'activité juridique. Protection des informations. La numérisation comme orientation de la politique juridique moderne. Gouvernance électronique et services électroniques. Des outils numériques modernes pour les avocats.

Annotation of educational discipline

The development of the modern information society involves the wide use of Internet technologies in all spheres of professional activity.

Today, Internet technologies are an irreplaceable and effective tool for the work of a modern lawyer and the main way to improve its organization

Internet technologies are communication, information and other technologies and services, based on which activities are carried out on the Internet or with the help of it.

This requires applicants to know the basics of building the Internet, the principles of operation of the main Internet services, and practical skills in creating modern Internet resources that can be applied in activities.

The analysis of the successful European experience of implementing Internet technologies in legal activities clearly shows that the development of modern information systems in various fields and the development of the information society are impossible without the use of Internet capabilities.

Digitization of social relations led to the emergence of a new form of the modern state - electronic or digital, which significantly modifies both the internal institutional structure of the state and specifies the mechanism of its interaction with citizens. Modern Ukrainian legislation is developing quite rapidly in the direction of accompanying digitalization processes. Additional impetus to this development was given by the concept of "the state in a smartphone", which involves a complex of large-scale efforts of the state in the direction of digitalization of most public services to the population and is accompanied by bringing these services closer to the consumer.

Nowadays, being ready for the technological revolution in the legal field means studying Internet technologies

Knowledge of Internet technologies provides a lawyer and his clients with the leadership necessary to achieve competitive advantages in today's market

The content of the academic discipline is revealed in the following topics:

The current state and prospects for the development of information support for legal activity. Basics of Internet technologies. Using Internet services to automate the preparation of legal documents. Creation of legal documents based on Google Sheets. Analysis of legal information. Visualization of digital legal content. Searching for legal information on the Internet and information and legal systems. Internet marketing technologies in legal activity. Protection of information. Digitization as a direction of modern legal policy. Electronic governance and electronic services. Modern digital tools for lawyers.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Інтернет-технології в юридичній діяльності» укладена відповідно до освітньо-професійної програми Право, розробленої на підставі стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2022 року № 644.

Навчальна дисципліна надає змогу студентам оволодіти спеціальними професійними інформативно-комунікативними компетентностями, пов'язаними з використанням Інтернет технологій у рамках вивчення дисципліни та у подальшій професійній діяльності.

В результаті вивчення дисципліни здобувачі мають: визначати сутність і складові сучасного інформаційного середовища; знати та застосовувати засоби інформаційно-комунікативних технологій у юридичній діяльності; сформувати чіткі та логічні уявлення про загальні характеристики процесів збору, передачі, обробки та зберігання інформації, організацію інформаційних процесів в мережі Інтернет; вміти використовувати Інтернет-пошук у юридичній діяльності; використовувати технології аналізу юридичної інформації; вміти застосовувати спеціалізовані інформаційні системи; доказово обґрунтовувати актуальність та практичну значимість застосування спеціалізованих інформаційних пакетів; створювати різного типу складностей професійних текстових документів, мультимедійні презентації; володіти практичними навичками роботи в глобальній мережі Інтернет, мережевими технологіями колективного використання інформації і розподіленої обробки даних методами пошуку і публікації інформації, у тому числі міжнародних (видавничих) для пошуку професійної інформації; знати і застосовувати професійні стандарти та нормативно-правові документи у своїй діяльності, мати навички командної розробки, погодження, оформлення і випуску всіх видів професійної діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інтернет-технології, які застосовуються в юридичній діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх правознавців здібності ефективно використовувати інтернет-технології при рішенні професійних завдань.

Студент, який пройшов підготовку з навчальної дисципліни, має

знати:

- нормативну базу використання інформаційних технологій у юридичній діяльності (в органах юстиції, прокуратури, державної влади та управління);
- основні терміни та визначення, які використовуються в інтернет-технологіях; принципи побудови та функціонування, характеристики мережі

Інтернет, призначення, склад та основні можливості професійних інформаційно-пошукових систем;

- режими пошуку та одержання інформації для підготовки власних документів.

Студент, який пройшов підготовку з навчальної дисципліни має

вміти:

- використовувати можливості google-сервісів для підготовки службової й процесуальної документації;

- аналізувати правові та господарчо-правові питання; організувати діяльність у відповідності з вимогами сучасного діловодства;

- користуватися різними режимами пошуку документів;

- упорядковувати документи, організовувати сумісну роботу з ними, а також організації розсилок;

- здійснювати предметно-орієнтований пошук інформації в мережі Інтернет, упорядковувати його результати, зберегти знайдену інформацію та використовувати її для прийняття рішень і підготовки власних документів.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

загальні:

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми:

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

PH 16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.

Навчальна дисципліна є **обов'язковою**. Форма підсумкового контролю знань: **залік**.

Програмний зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Вступ до Інтернет-технологій

Тема 1. Сучасний стан та перспективи розвитку інформаційного забезпечення юридичної діяльності

Сучасний стан та перспективи розвитку інформаційного забезпечення юридичної діяльності. Основні положення концепції інформатизації суспільства. Державна політика та структура інформаційної безпеки. Характеристика та значення інформатизації в юридичній діяльності

Тема 2. Основи Інтернет-технологій

Основи Інтернет-технологій. Концепція побудови, адміністрування та сервіси інтернет. Забезпечення анонімності роботи в інтернет

Тема 3. Використання інтернет-сервісів для автоматизації підготовки юридичних документів

Використання інтернет-сервісів для автоматизації підготовки юридичних документів. Основи роботи юриста в системі Google. Створення аккаунту Google. Створення юридичних документів в онлайн сервісі Google Docs. Обробка інформації в сервісі Google Docs. Сумісна робота з юридичними документами.

Тема 4. Створення юридичних документів на основі Google Sheets

Створення юридичних документів на основі Google Sheets. Поняття електронної таблиці. Додавання додаткових сторінок в Google таблиці. Створення та форматування таблиці. Захист таблиці.

Тема 5. Аналіз юридичної інформації

Робота з вбудованими функціями. Робота зі списками даних. Зрізи даних. Аналіз даних. Прогнозування. Побудова ліній тренду.

Тема 6. Візуалізація юридичного контенту

Візуалізація даних за допомогою діаграм і графіків. Інфографіка. Створення презентацій даних.

Модуль 2. Сучасні інтернет технології в юридичній діяльності

Тема 7. Пошук правової інформації в мережі інтернет та інформаційно-правові системи

Пошук правової інформації в мережі інтернет та інформаційно-правові системи. Пошук за реквізитами. Інформаційно-правові системи України. Юридичні інформаційні системи. Інформаційні системи Міністерства юстиції України. Єдиний реєстр досудових розслідувань Єдиний державний реєстр судових рішень.

Тема 8. Маркетингові інтернет-технології в юридичній діяльності

Веб-аналітика. Створення веб сайту юридичної фірми. Публікація сайтів. Просування сайтів. Онлайн реклама. Онлайн –каталоги. Соціальні мережі і блоги.

Тема 9. Захист інформації

Захист інформації.. Проблеми захисту інформації в сучасних ІС. . Основні види комп'ютерних злочинів. Комп'ютерні віруси як загроза інформаційним системам. Засоби захисту інформації. Організація захисту комп'ютерних інформаційних систем. GDPR. Кібербезпека.

Тема 10. Цифровізація як напрям сучасної правової політики.

Поняття та зміст цифровізації. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України

Тема 11.Електронне урядування та електронні послуги

Поняття та зміст електронного урядування, принципи електронного урядування.Етапи впровадження , сучасний стан та перспективи розвитку електронного урядування в Україні. Інструменти електронного урядування.

Тема 12. Сучасні діджитал-інструменти для юристів.

Відкриті та персональні дані. . Еволюція розвитку систем штучного інтелекту. Основні характеристики штучного інтелекту. Области застосування штучного інтелекту Штучний інтелект у правосудді. Юридичний дизайн. Нові технології просування та управління відносинами з клієнтом.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Бурило, Ю. П. Правове забезпечення цифрової економіки [Текст] : навч. посіб. / [Ю. П. Бурило, С. Я. Вавженчук, М. В. Процишен] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. Д. Крупчана ; НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака Нац. акад. прав. наук України. - 2-ге вид., перероб. - Київ : НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2019. - 295 с

2. Вишня В. Б. Основи інформаційної безпеки : навч. посібник / В. Б. Вишня, О. С. Гавриш, Е. В. Рижков. Дніпро : Дніпроп. держ.ун-т внутріш. справ, 2020. 128 с.

3. Гребенюк А.М. Основи управління інформаційною безпекою: навч. посібник / А.М. Гребенюк, Л.В. Рибальченко. Дніпро: Дніпроп. держ. унт внутріш. справ, 2020. – 144 с.

4. Заплотинський Б.А. Інформаційні технології в юридичній діяльності. Посібник. – Київський інститут інтелектуальної власності та права НУ “Одеська юридична академія”, кафедра інформаційно-аналітичної та інноваційної діяльності, 2018. – 108 с.

5. Інформаційне забезпечення юридичної діяльності: підруч. / кол. авт. ; за заг. ред. д.т.н., проф. В. Б. Вишні. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 228 с [Електронний ресурс] -Режим доступу:

http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3718/5/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%86%D0%97%D0%AE%D0%94_2018.pdf

6. Інформаційна безпека/ За ред. Ю. Я. Бобала та І. В. Горбатого, Львівська політехніка, 2019.-540 с.

7. Інформаційна безпека. Підручник / В. В. Остроухов, М. М. Присяжнюк, О. І. Фармагей, М. М. Чеховська та ін.; під ред. В. В. Остроухова – К.: Видавництво Ліра-К, 2021. – 412 с.

8. Кузнецов П.У. Інформаційні технології в юридичній діяльності [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://stud.com.ua/34510/informatika/informatsiyni_tehnologiyi_v_yuridichniy_diyalnosti

9. Литвинова С.Г. Хмарні сервіси Office 365 : навчальний посібник / С. Г. Литвинова, О. М. Спірін, Л. П. Анікіна. – Київ. : Компринт, 2015. – 170 с.

10. Мінченко А.В. Правова інформатика: інформація та інформаційне забезпечення правоохоронних органів : Навч. посіб./ Мінченко А.В. Галас О.Р., К.: Арістей, 2004. - 436 с.

11. Посібник з освіти у сфері цифрового громадянства /Дженіс Річардсон Д-р Елізабет Міловідов Дж. Д. –Видавництво Ради Європи F-67075 Strasbourg Cedex <http://book.coe.int> ISBN 978-92-871-8695-9 Pdf only © Рада Європи, січень 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rm.coe.int/1680a236c2>

12. Співаковський О.В. Інформаційні технології і юридичній діяльності: Базовий курс [навчальний посібник]/ О.В. Співаковський, М.І. Шерман, В.М. Стратонов, В.В. Лапінський - Херсон: ХДУ, 2012. - 220 с. [Електронний ресурс] -Режим доступу: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%D0%86%D0%9D%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%9C%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%86%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%87%20%D0%92%20%D0%AE%D0%A0%D0%98%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%86%D0%99%20%D0%94%D0%86%D0%AF%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86.pdf?id=8a6dc117-a221-4c8a-bed0-cb27cb73159d>

13. Стандарти захисту персональних даних в соціальній сфері / М. В. Бем,, І. М. Городиський. –Львів: б.в., 2018. - 110 с.

14. Тарнавський Ю.А. Технології захисту інформації [Електронний ресурс]: підручник. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 162 с. Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/23896/1/TZI_book.pdf

15. Технології інтернету речей. Навчальний посібник [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 126 «Інформаційні системи та технології», спеціалізація «Інформаційне забезпечення робототехнічних систем» / Б. Ю. Жураковський, І.О. Зенів; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 12,5 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря

Сікорського, 2021. – 271 с. Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/42078/1/Zhurakovskiy_B_Zeniv_Tehnologii_internet_rechey.pdf

16. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. – К. : НАУ, 2022. – 200 с. Режим доступу: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/54129/1/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A6%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.pdf>

17. Швачич Г. Г. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології / Г. Г. Швачич, В.В.Толстой, Л.М.Петречук, Ю.С.Іващенко, О.А.Гуляєва, Соколенко О.В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: Навчальний посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2017. –230 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nmetau.edu.ua/file/ikt_tutor.pdf

Додаткові рекомендовані джерела

1. Legaltech.org.ua онлайн-енциклопедія українського legal tech URL:<https://legaltech.org.ua/>

2. Асоціація правників України (АПУ) – всеукраїнська громадська організація [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://uba.ua/ukr/news/9426//> - Назва з екрану.

3. Біленчук П.Д. Інформаційна аналітика в юриспруденції: автоматизовані системи і технології. - Навчальний посібник./ Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Міщенко В.Б. - Київ: ННІПСК КНУВС, 2009. - 47с.

4. Брикайло Л.Ф. «Інформаційні технології пошуку, підготовки та обробки документів в юриспруденції: Система ЛІГА:ЗАКОН»: Навч. посіб. - К.: ПАЛИВОДА А.В., 2008.-102 с.

5. Денісова О. О. Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 315 с. [Електронний ресурс] - Код доступу: <http://ubooks.com.ua/books/000166/inx.php>

6. Вінник О. Нормативно-правове регулювання відносин у сфері цифрової економіки. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2018. № 2. С. 124-135. Серія. Юридичні науки.

7. Вінник О. М. Правове забезпечення цифрової економіки та електронного бізнесу : монографія. Київ: НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака, 2018. 224 с. Режим доступу : <https://doi.org/10.32849/978-617-7087-72-3>.

8. Головка О. М. Цифрова культура та інформаційна культура: права людини в епоху цифрових трансформацій / О. М. Головка // Інформація і право. - 2019. - № 4. - С. 37-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2019_4_6

9. Дарина Сторчай. Юрист майбутнього: PRO soft skill – як інструмент розвитку професійності правника Режим доступу: <https://pravokator.club/news/yuryst-majbutnogo-pro-soft-skill-yak-instrument-rozvytku-profesijnosti-pravnyka/>
10. Журнал "Інформація і право". Електронна версія журналу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ippi.org.ua/jpage/76>
11. ІТ-право: теорія та практика : навч. посібник / авт.кол-в; за ред. Є.О. Харитонова, О.І. Харитонові. 2-е вид., виправлене та доповнене. Одеса: "Фенікс, 2019". -472 с.
12. ІТ право / за заг. ред. проф. О. С. Яворської. – Львів: Видавництво «Левада», 2017. – 470 с [Електронний ресурс]. – Режим доступу:[http://tspartners.lviv.ua/userfiles/%D0%86%D0%A2%20%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9E%20%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%202017\(1\).pdf](http://tspartners.lviv.ua/userfiles/%D0%86%D0%A2%20%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9E%20%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%202017(1).pdf)
13. Кібербезпека : сучасні технології захисту. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / С. Е. Остапов, С. П. Євсєєв, О.Г. Король. – Львів: «Новий Світ- 2000», 2020 . – 678 с.
14. Кібербезпека в сучасному світі : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 листопада 2021 р.) / за ред. О. В. Дикого ;уклад.: С. А. Горбаченко, Н. І. Логінова. – Одеса, 2020. – 148 с.
15. Логінова Н. І. Правовий захист інформації : навч. посібн. / Н. І. Логінова, Р. Р. Дробожур. - Одеса : Фенікс, 2015. - 264 с.
16. Мічурін Є. О. Приватне ІТ-право : навч. посіб. / Є. О. Мічурін. – Харків : Право, 2021. – 176 с.
17. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни “Правова інформація та комп’ютерні технології в юридичній діяльності”(галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”, спеціальність 8.03040101 “Правознавство”) для студентів денної форми навчання/ уклад.: В. Г. Іванов, С. М. Іванов, В. В. Карасюк та ін.–Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013. – 114 с [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1156/3/NMP_0085.pdf
18. Організаційно-правові основи захисту службової інформації: навч. посіб. /1. П. Касперський, С. 0. Князєв, О. І. Матяш та ін. - Київ : Нац. акад. СБУ, 2017.-120 с.
19. Організація захисту інформації з обмеженим доступом: навч. посіб. /А.М.Гуз, І.П.Касперський, С.О.Князєв та ін. – К.: Нац. акад., СБУ, 2018. – 252 с
20. Методичні розробки курсу "Сучасні інформаційні технології" для студентів спеціальності "Правознавство" (6.033401)/Русіна Н.Г., Яресько Т.В.; КНУ ім. Т. Шевченка. - Київ: 2012. - 92 с.

21. Основи ІТ-права : навч. посібник /Т.В. Бачинський, Р.І. Радейко та ін.; за заг. ред.Т.В. Бачинського. 3-є вид., доп. і перероб. Київ:Юрінком Інтер, 2021. 244 с

22. Основи ІТ права та права інтелектуальної власності: методичні матеріали до вивчення дисципліни та організації самостійної роботи / Укладач Чернадчук О.В. Суми: Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, 2021. 29 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/11438/1/%D0%9E%D0%9A%2029->

[%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%86%D0%A2%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf](#)

23. Посібник з прав людини для Інтернет-користувачів та пояснювальний меморандум (Рекомендація СМ/Rec(2014)6 Комітету міністрів країн-членам щодо посібника з прав людини для Інтернет-користувачів – пояснювальний меморандум). Перекладено українською мовою за виданням Recommendation СМ/Rec(2014)6 of the Committee of Ministers to member States on a guide to human rights for Internet users – Explanatory Memorandum – К. : Інжиніринг, 2015. — 56 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rm.coe.int/16802e3e96>

24. Правова інформація та комп'ютерні технології в юридичній діяльності: Навч. посіб. / В.Г. Іванов, С.М. Іванов, В.В. Карасюк та ін.; За заг. ред. В.Г. Іванова. – Х.: Право, 2010. – 240 с. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2011/IVANOV_2010.pdf

25. Співаковський О.В. Інформаційні технології і юридичній діяльності: Базовий курс [навчальний посібник]/ О.В. Співаковський, М.І. Шерман, В.М. Стратонов, В.В. Лапінський - Херсон: ХДУ, 2012. - 220 с. [Електронний ресурс] - Режим доступу:

<http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%D0%86%D0%9D%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%9C%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%86%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%87%20%D0%92%20%D0%AE%D0%A0%D0%98%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%86%D0%99%20%D0%94%D0%86%D0%AF%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86.pdf?id=8a6dc117-a221-4c8a-bed0-cb27cb73159d>

26. Юридичний ринок майбутнього: 8 ключових питань про LegalTech
Режим доступу:<https://uba.ua/ukr/news/6701/print/>